

Juvan kunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi

HALL 20.08.2026
123/03.00/2026

Valmistelija Elinkeinopäällikkö Janne Tarima, janne.tarima@juva.fi, puh. 050 567 5907

Päätösesitys Kunnanjohtaja Mervi Simoska:
Kunnanhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon asiassa.

Päätös

Selostus Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/35084/2025-VM-157

Asian tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitus päätti kevään 2025 puoliväliriihessä Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien strategisten toimenpiteiden käynnistämisestä. Osana tätä hallitus on päättänyt, että alueellisena kokeiluna toteutetaan lakiin perustuva matkailuvero eli matkailijamaksu toteuttamisedellytysten selvittämisen jälkeen. Selvityksessä tulee huomioida oikeudelliset edellytykset ja muut lainsäädännölliset sekä kuntataloudelliset kysymykset. Kirjaus sisältyy Pohjoisen Suomen ohjelmaan, joka valmisteltiin valtioneuvoston kanslian johdolla ja jonka toimenpiteisiin matkailijaveron kokeilu kytkeytyy kestävän matkailun edistämisen välineenä.

Valtiovarainministeriö käynnisti syksyllä 2025 esiselvitystyön, jonka tavoitteena oli arvioida Pohjoisen Suomen ohjelman valmistelukirjauksen mukaisesti alueellisen matkailijaveron toteuttamisedellytyksiä ja tunnistaa alustavia vaikutuksia. Osana esivalmistelua valtiovarainministeriö järjesti avoimen verkkokuulemisen, jonka kautta kartoitettiin näkemyksiä matkailijaverosta Suomessa. Esivalmistelun päätteeksi valtiovarainministeriö julkaisi 17.4.2026 arviomuiston ”Alueellinen matkailijavero Suomessa; Arviomuistio veron toteuttamisedellytyksistä” (valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:12).

Pääministeri Petteri Orpon hallitus päätti kevään 2026 kehysriihen yhteydessä jatkaa alueellisen matkailijaveron lainvalmistelua.

Tavoitteet:

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi matkailijaverolaki. Lailla annettaisiin kunnille mahdollisuus ottaa käyttöön kunnan alueella tapahtuvaan vastikkeelliseen majoittamiseen kohdistuva vero eli

matkailijavero. Veron käyttöönotto olisi kunnille vapaaehtoista. Veron tuotto tilitettäisiin kunnalle.

Matkailijavero kohdistuisi kunnan alueella tapahtuvaan majoittamiseen. Veron soveltamisala kattaisi kaiken tilapäisen ja vastikkeellisen majoittamisen riippumatta majoitusmuodosta tai toiminnan laajuudesta. Verovelvollinen olisi majoittaja, ja veron suorittamisvelvollisuus syntyisi silloin, kun majoittaminen majoitusyksikössä alkaa. Matkailijavero määräytyisi prosenttiosuutena majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta. Kunnanvaltuusto päättäisi veroprosentin suuruuden, joka olisi vähintään kaksi prosenttia ja enintään viisi prosenttia.

Matkailijaveroon sovellettaisiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyä. Verovelvollinen laskisi veron määrän ja suorittaisi veron oma-aloitteisesti. Verokausi olisi kalenterikuukausi. Muusta oma-aloitteisesta verotuksesta poiketen matkailijaverotuksessa veroilmoitus annettaisiin kuitenkin vain niiltä verokausilta, joiden aikana verovelvollisella on ollut veronalaista toimintaa. Veroviranomainen olisi Verohallinto.

Matkailijavero lisäisi niiden kuntien verotuloja, jotka ottavat matkailijaveron käyttöön. Suosituissa matkailukunnissa vero voisi tuottaa miljoonien eurojen verotulot, mutta valtaosassa kuntia mahdollinen verotulolisäys jäisi pieneksi. Koko maan tasolla matkailijaverosta kertyvät verotulot jäisivät todennäköisesti ainakin alkuvaiheessa muutamiin miljooniin euroihin tai enintään pariin kymmeneen miljoonaan euroon.

Veron vaikutukset matkailijamääriin jäisivät todennäköisesti suhteellisen pieniksi. Kunnallisena verona matkailijavero kohdentuisi kuitenkin eri tavoin kuntien alueilla tapahtuvaan matkailutoimintaan ja matkailuyrityksiin, joten veron vaikutus matkailuun voi eri kunnissa vaihdella huomattavasti. Veron kunnallinen soveltaminen saattaa aiheuttaa vaikutuksia yritysten väliseen kilpailuasetelmaan. Matkailijavero lisäisi myös majoituspalvelujen tarjoajien sääntelytaakkaa sekä aiheuttaisi hallinnollista työtä ja kustannuksia Verohallinnolle sekä veron käyttöönottaville kunnille.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutoksia oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin viittaussäännösten päivittämiseksi. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2027. Matkailijaveroa kuitenkin sovellettaisiin ensimmäistä kertaa vuoden 2028 alusta.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta 31.8.2026 mennessä. Linkki: <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=b26f02ea-677e-4683-a168-2f7d7c6c4d0e>

Juvan kunnan lausunto:

Juvan kunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Etelä-Savossa oli tammi-joulukuussa 2025 noin 630 000 rekisteröitynyttä yöpymistä. Näistä kotimaisten matkailijoiden yöpymisiä oli noin 545 000 ja ulkomaalaisten tekemiä noin 85 000. Juvan kunnan välitön matkailutulo vuodelta 2025 oli kaikkinsa noin 7,2 miljoonaa euroa ja matkailun kokonaisvaikutukset noin 9,5 miljoonaa euroa. Erityisesti kotimaan matkailulla on koko Etelä-Savolle ja Juvalle erittäin suuri aluetaloudellinen merkitys.

Luonnosversioisessa esityksessä todetaan, että matkailun merkitys aluetalouteen eroaa merkittävästi eri alueiden välillä. Etelä-Savo on yksi maakunnista, joissa matkailun arvonlisäyksen osuus bruttokansantuotteesta on koko maan keskiarvoa korkeampi. Ongelmalliseksi Etelä-Savon ja Itä-Suomen näkökulmasta esityksen tekee se, että alueen on ollut käytännössä mahdotonta siirtää kuluttajahintoihin vuonna 2024 tehtyä voimakasta arvonlisäveron nostoa, sillä kysyntä laahaa ja majoituskapasiteettia Etelä-Savossa riittää. Juvan kunta näkee, että matkailijaveron käyttöönotto lisää entisestään kustannustaakkaa alueen matkailuyrityksille ja heikentää alueen matkailun vetovoimaa.

Matkailutoimiala elää täysin erilaisissa liiketoimintaympäristöissä Helsingin, Lapin ja esimerkiksi Etelä-Savon välillä. Juuri tästä syystä Juvan kunta pitää hyvänä, että mahdollisuus matkailijaveron käyttöönottoon on kunnan itsensä päättämä ja vapaaehtoinen. Esitys mahdollistaa halutessaan kunnille mahdollisuuden kerätä matkailusta yleiskatteellisia verotuloja, jotka tilitetään kunnalle itselleen. Juvan kunta edellyttää jatkovalmistelussa, että veroa on oltava mahdollista kerätä vain sesonkiluonteisesti, esimerkiksi kesä-, heinä ja elokuulta. Mikäli osa Etelä-Savon kunnista ottaa veron käyttöön ja osa kunnista ei, saattaa matkailijaverosta aiheutua yksittäisille jo olemassa oleville yrityksille epäterve kilpailuasetelma.

Juvan kunta haluaa myös todeta, että matkailijaveron käyttöönoton ensisijainen tiedotus- ja hallinnollisen työn vastuu tulisi olla Verohallinnolla. Luonnosversioisessa esityksessä on maininta, että matkailijaveron käyttöönotosta olisi tulossa kunnille vastuuta esimerkiksi tiedottamisen, ohjeistamisen sekä vaikutusarvointien osalta. Lisäksi kunta edellyttää tarkempia ohjeistuksia lain tulkintaan esimerkiksi eri tasoisten majoituskohteiden välillä. Maksavatko esimerkiksi karavaanarit majoitusveroa majoittuessaan saman yrityksen tiloissa, jonka hotelliasiakkaat ovat matkailijaveron piirissä.

Mikäli vero otetaan käyttöön edes yhdessä kunnassa, niin se vaatii kaikkia kuntia koskeviin raportointijärjestelmiin muutoksia. Kuka kustantaa kyseessä olevat tekniset muutokset, nythän kunnat osallistuvat verotuksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseen

veronsaajina. On riski, että esityksessä veronkannon kustannukset voivat muodostua jopa suuremmiksi kuin itse tuotot, jos vain muutama kunta ottaa matkailijaveron käyttöön.

Lopuksi Juvan kunta toteaa, että Itä-Suomen matkailun edistäminen ja matkailualan yritykset tarvitsevat valtiolta myös muita konkreettisia tukimuotoja kuin matkailijaveron mahdollistamisen kunnille.